

Jméno: Martin Bárta

Obor: Regionální geografie

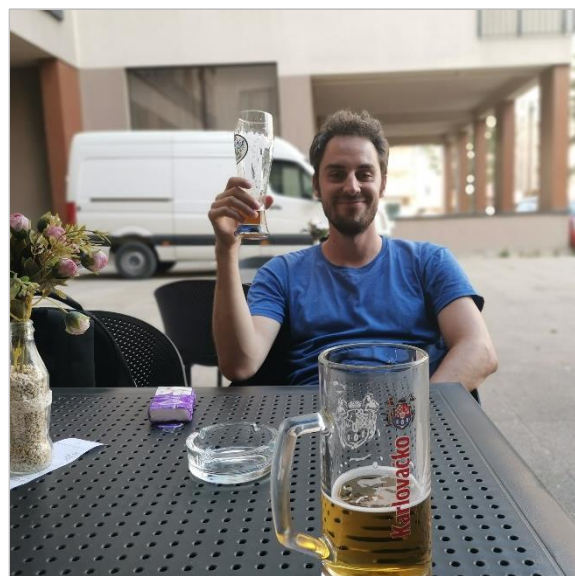
Studium: doktorské, 3. ročník

Země pobytu: BOSNA A HERCEGOVINA

Instituce: University of Sarajevo

Typ mobility: studijní pobyt CEEPUS

Období výjezdu: LS 2022

Po únavném covidovém období se mi podařilo získat možnost měsíčního pobytu na univerzitě v Sarajevu v rámci programu CEEPUS. Bosna a Hercegovina pro mě byla do té doby jedna velká neznámá a měl jsem pocit nejistoty, zda se mi podaří jednoduše sehnat ubytování, zorientovat se v exotickém prostředí politicky nestabilní země a zejména nasbírat nové cenné zkušenosti na tamější univerzitě. Naštěstí díky mým kontaktům z předchozích pobytů v sousedním Srbsku jsem již znal srbochorvatštinu, jejíž bosenský dialekt se v rámci jednoho z nástupců rozpadlé Jugoslávie považuje za samostatný jazyk. Dorozumět se tedy nebyl moc velký problém. Ubytování se mi nakonec podařilo najít přes soukromou skupinu na Facebooku určenou výhradně pro mluvčí srbochorvatštiny. Oproti klasickým možnostem Bookingu či Airbnb lze přes přímé bosenské inzeráty sehnat daleko bohatší nabídku různých forem pronájmů bez značné přírážky pro cizince. Jelikož jsem si chtěl pobyt o něco prodloužit nad rámec měsíčního stipendia, domluvil jsem se sympatickou majitelkou na celkem 6 týdnech za cenu přibližně 500 euro. Může se to zdát jako poměrně vysoká cena, nicméně za 500 euro jsem měl na 6 týdnů k dispozici celý nově zrekonstruovaný dvoupokojový byt v příjemné lokalitě s dobrou dostupností. Za podobný byt bych v případě mezinárodních webů zaplatil minimálně dvojnásobek.

Do Sarajeva jsem přijel v polovině května autobusem po více jak osmi hodinách cesty ze srbského Nového Sadu. Pokud to jen jde, zásadně nedoporučuji přicestovat do Bosny a Hercegoviny jinak než letecky. Jedná se o jednu z nejhůře dopravně propojených zemí v Evropě. Navíc vzhledem k politickému rozdělení státu na tři entity, bosenskou, srbskou a neutrální část Brčko, je často komplikované využít přímého autobusového spojení. Autobusy ze Srbska přijíždějí pouze do srbské části Sarajeva (Východní Sarajevo), naopak při cestě z Chorvatska se zase dostanete přímo do bosenské části Sarajeva. V mém případě se tedy jednalo o příjezd do Východního Sarajeva, ze kterého máte bez vlastního automobilu pouze dvě základní možnosti, jak se dostat do centra Sarajeva, pěšky nebo taxíkem. Měl jsem s sebou dost velký náklad, využil jsem tedy taxíku. Pozor na volný ceník sarajevských taxikářů. Vždy je třeba se před jízdou ujistit kolik to přibližně bude stát, respektive kolik jste vy sami ochotni maximálně zaplatit. Jinak se vám taky může stát, že zaplatíte jednou tolik a ani si to neuvědomíte.

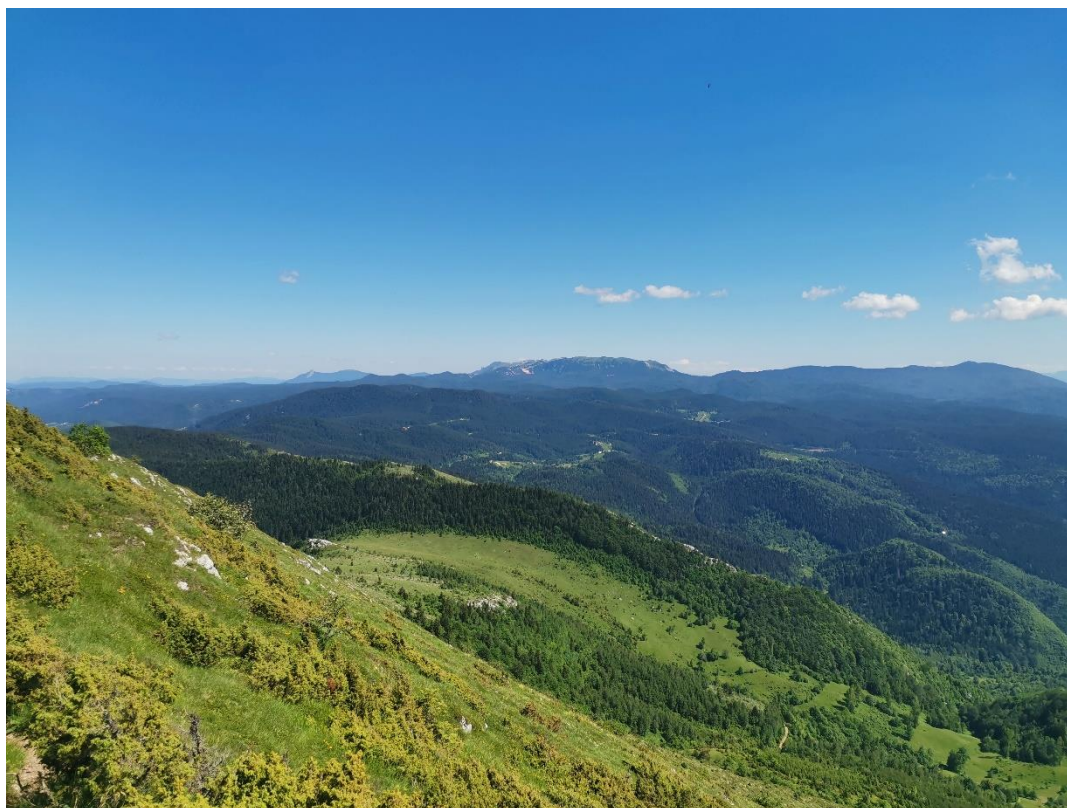

V Bosně oficiálně platí přihlašovací povinnost pro cizince, pokud tedy nejste ubytováni v hotelu, kde to udělají za vás. Majitelka bytu mě nicméně přesvědčila, že reálně se o to nikdo nestará. Pár dnů po příjezdu jsem navštívil zdejší univerzitu, kde mě mimořádně vřele uvítali všichni členové katedry geografie a příbuzných oborů. Kdo se doposud nesešel s balkánskou pohostinností, bude jistě velmi mile překvapen jak přátelské a pohodové mohou být vztahy na pracovišti. Doktor Boris Avdić, který byl mým mentorem, mě provedl po celém městě a podrobně zasvětil do tajů historie a zajímavostí města. Měl jsem zároveň několikrát příležitost zúčastnit se zdejší výuky geografie a sám něco málo odprezentovat. Celkově je kvalita výuka na podobné úrovni jako v Olomouci. V čem se ale sarajevské pracoviště zásadně liší, je depresivní budova fakulty a mizerná vybavenost a komfort v třídách, kdy zejména během horkých červnových dnů jasně chybí jakákoliv klimatizace s výjimkou otevřených oken.

Během svého měsíc a půl dlouhého pobytu jsem stihl důkladně prozkoumat rozličné části Sarajeva, procestovat nádherné přírodní lokality poblíž města včetně známého vrcholu Trebeviće, navštívit povinný Mostar, řadu malebných městeček (Jajce, Travnik) a nejvýznamnější město v srbské části BaH Banju Luku. Kdo má rád exotiku, málo známé půvabné destinace a téměř nedotčenou přírodu, ten si Bosnu a Hercegovinu zamiluje. Není vše ovšem zcela růžové. Největší problém, se kterým jsem se setkal, se kupodivu netýkal ani orientace v cizokrajném prostředí, ani špatné infrastruktury, ale vyplacení stipendia. Podle všeho jsem byl prvním studentem, který přijel na stáž do Sarajeva v rámci programu CEEPUS a zdejší administrativa a obecně jeden z největších problémů Balkánu nesmyslná byrokracie mi řádně házela klacky pod nohy. Pro vyplacení poměrně nízkého jednorázového měsíčního stipendia 375 euro bylo po mně vyžadováno, abych si zřídil bosenský účet v jedné ze sarajevských bank. Každá banka ovšem vyžaduje po cizinci soudní překlad pasu a policejní potvrzení o stálém pobytu. Ani jedno pro mě nebylo akceptovatelné, takže po dlouhých peripetích se mi až týden před odjezdem podařilo domluvit výjimku, aby mi poslali stipendium na účet majitelky bytu, kde jsem byl ubytovaný. Jestli zvažujete vyrazit na studijní stáž do Sarajeva, v každém případě si podejte žádost přes Erasmus, určitě ne CEEPUS. Erasmus sice vyžaduje alespoň dvouměsíční pobyt a splnění kreditů, dostanete však vyšší stipendium, a hlavně předem na váš český účet.

Sarajevo

Výhled z vrcholu Trebeviče

Vodopád v městě Jajce

Sarajevo

Pramen řeky Bosny

Výhled z okna ubytování (Naselje Bulevar)

Bjelašnica